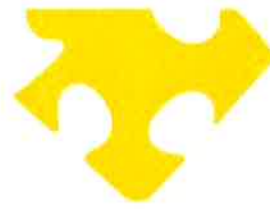

PASWERK

Jaarverslag en jaarrekening 2017

Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland
(Paswerk)

OPGESTELD DOOR:

Paswerk

DATUM

29 maart 2018

VOOR INFORMATIE:

Paswerk

Adres: Spieringweg 835
2142 ED Cruquius
Telefoon: 023 - 54 34 767
Fax: 023 - 54 34 800
E-mail: info@paswerk.nl
Website: www.paswerk.nl

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR 2018

paraat voor identificatiedoeleinden

PASWERK

Inhoud

Voorwoord voorzitter Bestuur	2
1 Financieel resultaat positief	3
1.1 Operationeel resultaat boven begroting en hoger dan vorig jaar	3
1.2 Lagere kosten in combinatie met beperkte afname van netto omzet	4
1.3 Hoger positief exploitatieresultaat over 2017	6
1.4 In 2017 vrijwel geen additionele, gemeentelijke bijdrage nodig t.o.v. begroting	6
1.5 Gemeentelijke bijdrage begroot t.o.v. werkelijk	6
2 Toelichting op resultaat en integraal verbeterprogramma	8
2.1 Ontwikkeling naar werkbedrijven binnen Paswerk.....	8
2.2 Strategisch Plan biedt koers en houvast voor verbetering bedrijfsvoering.....	11
3 Bedrijfsvoering en Besluit Begroting & Verantwoording (BBV)	12
3.1 Weerstandsvermogen	12
3.2 Financiering en risicobeheer.....	14
4 Kerngegevens Paswerk: formatie en financiën	17
4.1 Kerngegevens: formatie en financiën	17
4.2 Juridische structuur en organogram.....	18
5 Samenstelling bestuur	19
5.1 Bestuur.....	19
5.2 Directie	19
6 Jaarrekening 2017	20
6.1 Balans per 31 december 2017	20
6.2 Programmarekening over 2017	22
6.3 Kasstroomoverzicht over 2017	23
6.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	24
6.5 Toelichting op balans.....	27
6.6 Toelichting op programmarekening.....	32
6.7 Overige gegevens.....	39
6.8 Investerings	40
7 Controleverklaring	41

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden:

Voorwoord voorzitter Bestuur

Als voorzitter van het Bestuur van Paswerk ben ik verheugd te kunnen berichten dat Paswerk ook in 2017 een sluitende exploitatie kan presenteren. Het positieve exploitatieresultaat van ruim € 0,2 miljoen is gerealiseerd vanwege de gecontinueerde inzet van Paswerk in de afgelopen jaren op twee punten:

- Het op niveau houden en zelfs licht verhogen van de productiviteit per medewerker.
- Het beheersen van de kosten, zodanig dat met name de ambtelijke personeelskosten mee krimpen met de afnemende Wsw-formatie.

Het exploitatieresultaat van € 0,2 miljoen is na aftrek van een bedrag van € 0,4 miljoen voor het saldo van de incidentele baten en lasten. In dit saldo is het bedrag van de reorganisatievoorziening van € 0,54 miljoen en volledig opgenomen en daarmee geheel uit de eigen exploitatierekening gedekt. Het feitelijk gerealiseerde bedrijfsresultaat van € 0,615 miljoen komt hiermee aanzienlijk hoger uit dan voor 2017 was begroot.

Het operationeel resultaat van Paswerk is door deze inzet verder gestegen naar ruim € 2,1 miljoen in 2017. Paswerk kan daarmee het tekort op de rijkssubsidie voor de uitvoering van de Wsw bijna volledig compenseren, zodat vrijwel geen bijdragen van gemeenten nodig zijn in aanvulling op de door het ministerie van SZW vastgestelde bedragen voor het Wsw-deel van de integratie uitkering sociaal domein.

Paswerk is er in geslaagd om aan circa 860 mensen met een Wsw-indicatie passend werk te bieden. Passend in die zin dat de werkomstandigheden optimaal zijn afgestemd op de arbeidsbeperkingen én vooral ook –mogelijkheden van de werknemers. De kernopgave voor Paswerk is en blijft het zorgdragen voor een goede werkomgeving van de Wsw-medewerkers, op zodanige wijze dat de jaarlijkse bijdrage van gemeenten zo beperkt mogelijk is.

In de komende jaren zal deze kernopgave naar verwachting een steeds grotere uitdaging worden. Enerzijds omdat door de oplopende gemiddelde leeftijd van de medewerkers de arbeidsproductiviteit uiteindelijk onder druk kan komen te staan. En anderzijds doordat het tekort op de rijkssubsidie voor de uitvoering van de Wsw een oplopend tekort laat zien.

Bestuur Gemeenschappelijke Regeling Paswerk
namens deze

Drs. F.J. Roduner
Voorzitter

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden

1 Financieel resultaat positief

Het exploitatieresultaat van Paswerk over 2017 is uitgekomen op € 213.000 positief. Dat is € 45.000 meer dan het over 2016 gerealiseerde resultaat van € 168.000.

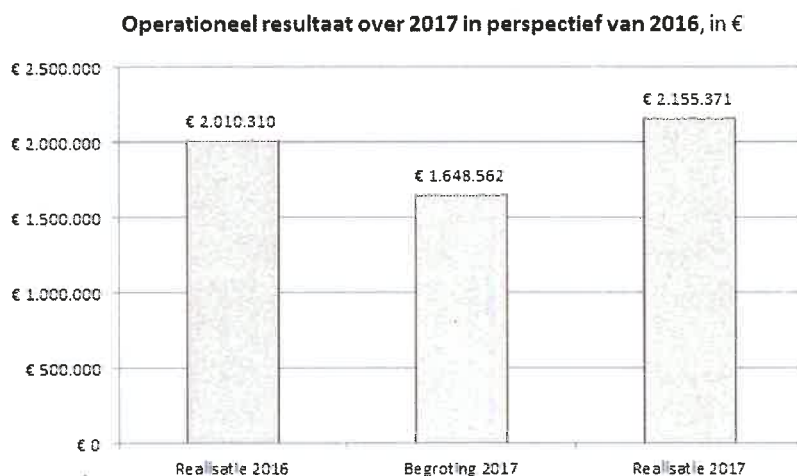
Het exploitatieresultaat komt tot stand als optelsom van:

- het operationeel resultaat van de verschillende bedrijfsonderdelen
- en het verschil tussen de Wsw-subsidie die van de gemeenten voor de uitvoering van de Wsw wordt ontvangen en de personeelskosten van de Wsw-populatie.

In financieel opzicht richt Paswerk zich primair op het optimaliseren van het operationeel resultaat, omdat het verschil tussen de Wsw-subsidie enerzijds en de Wsw-personeelskosten anderzijds niet of nauwelijks beïnvloedbaar is voor Paswerk. De Wsw-subsidie is uitkomst van politieke besluitvorming op Haags niveau. De Wsw-personeelskosten komen tot stand als gevolg van een landelijke cao voor de sociale werkvoorziening.

1.1 Operationeel resultaat boven begroting en hoger dan vorig jaar

In 2017 heeft Paswerk een operationeel resultaat gerealiseerd van bijna € 2,2 miljoen. Dat is circa € 0,5 miljoen hoger dan geraamd in de begroting voor 2017. Het is ook hoger dan het operationeel resultaat over 2016, dat uitkwam op circa € 2,0 miljoen:

Paswerk heeft het operationeel resultaat verder kunnen verhogen omdat op twee fronten succes is geboekt:

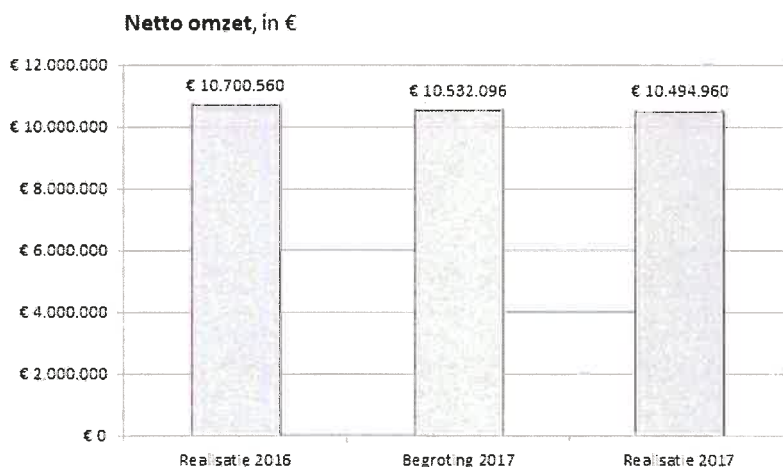
- Paswerk slaagt er in om de productiviteit, in termen van gerealiseerde netto omzet, op een vrijwel zo hoog niveau te houden als in het jaar daarvoor ondanks dat de Wsw-formatie structureel krimpt.
- Daarnaast zijn de (ambtelijke) naar verhouding verder gedaald dan de afname van de Wsw-formatie en de daarmee gemoeide kosten.

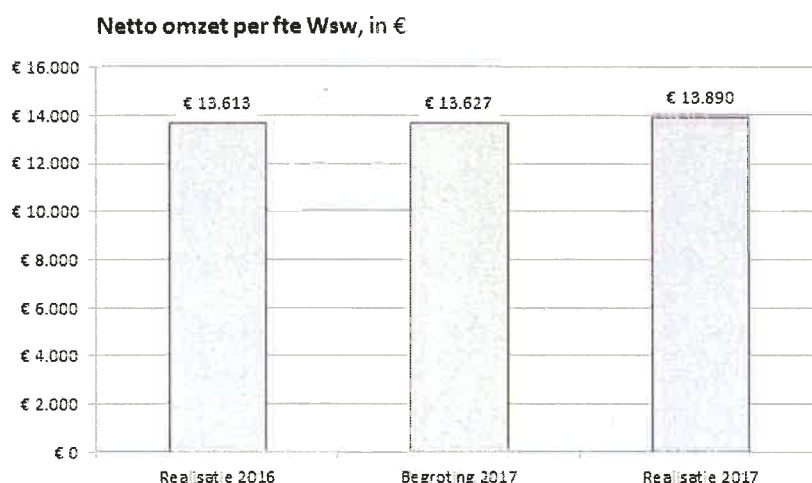
Zowel de inzet op kostenbeheersing als de inzet op productiviteitsverhoging worden hierna toegelicht.

1.2 Lagere kosten in combinatie met beperkte afname van netto omzet

Paswerk heeft in 2017 een netto omzet gerealiseerd van circa € 10,5 miljoen. Dat is vrijwel in lijn met de begroting voor 2017. Het is weliswaar circa € 0,2 miljoen lager dan in 2016, maar daarbij moet worden opgemerkt dat de Wsw-bezetting van Paswerk in 2017 significant lager was dan in 2016:

Omgerekend naar het aantal fte Wsw dat bij Paswerk werkzaam is, is sprake van een toename van de gerealiseerde netto omzet. De gerealiseerde netto omzet per fte Wsw is in 2017 uitgekomen op gemiddeld € 13.890, wat circa € 275 hoger is dan in 2016:

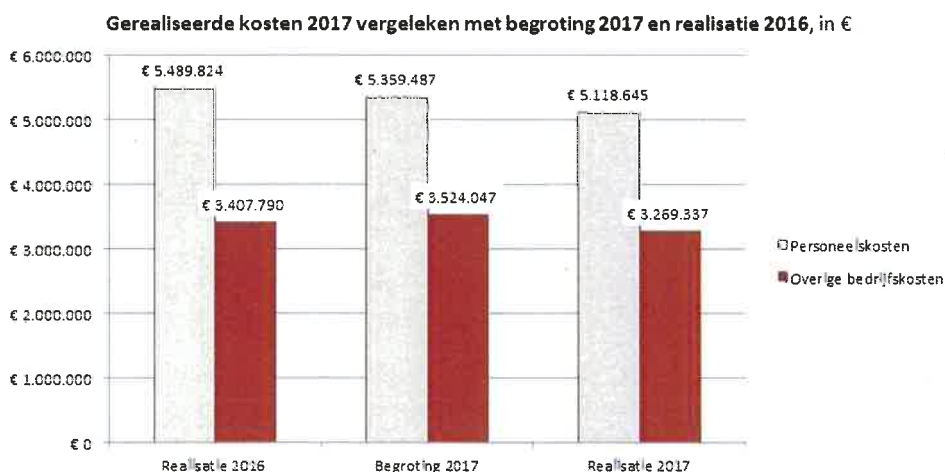

De ontwikkeling van de netto omzet verschilt sterk per bedrijfsonderdeel. Bij de unit Beschut Werk en de unit Grafisch en Diensten was sprake van een stijging van de netto om-

zet; daar staat tegenover dat de netto omzet bij de unit Techniek, de unit Groen en Schoonmaak en de unit Detacheren enigszins afnam.

De doelmatigheid van Paswerk wordt niet alleen positief beïnvloed door de toenemende productiviteit per Wsw-medewerker. Ook de beheersing van de kosten is van groot belang. Paswerk is er in geslaagd in 2017 zowel de ambtelijke personeelskosten als de overige bedrijfskosten aanmerkelijk te laten dalen. De ambtelijke personeelskosten verminderden met circa € 370.000 van bijna € 5,5 miljoen in 2016 naar ruim € 5,1 miljoen in 2017. De overige bedrijfskosten namen af met circa € 140.000 van circa € 3,4 miljoen in 2016 naar minder dan € 3,3 miljoen in 2017:

De verlaging van de ambtelijke personeelskosten hangt direct samen met de verdere reductie van de ambtelijke formatie. De ambtelijke formatie telde in 2017 gemiddeld 63,8 fte. Dat is 4,8 fte minder dan in 2016, toen de ambtelijke formatie gemiddeld 68,6 fte bedroeg. Per saldo komt dit neer op een daling van de ambtelijke personeelskosten met circa 7 procent. Dat is een minder grote afname dan is gerealiseerd in 2016, maar nog altijd duidelijk groter dan de daling van de Wsw-formatie. De Wsw-formatie bedroeg in 2017 gemiddeld 755,6 fte (exclusief 10,4 fte die werkzaam zijn op basis van Begeleid Werken) versus 786,1 fte gemiddeld in 2016 (wederom exclusief de formatie Begeleid Werken; in 2016 9,7 fte).

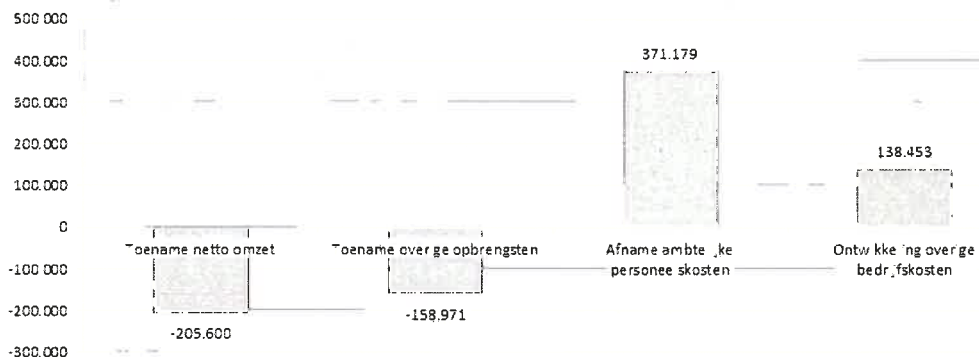
Het operationeel resultaat is, zoals hiervoor aangegeven, gestegen van € 2.010.310 in 2016 naar € 2.155.371 in 2017. Deze toename van circa € 145.000 is met name toe te rekenen aan de afname van de ambtelijke personeelskosten en in mindere mate aan de eveneens afgenomen overige bedrijfskosten.

Het operationeel resultaat wordt negatief beïnvloed door de afnemende netto omzet en de afname van de overige opbrengsten, als gevolg van de afname van het aantal Wsw-medewerkers. Cruciaal is echter dat de netto omzet minder snel afneemt dan de krimp

van de personele bezetting, waardoor de netto omzet per medewerker in 2017 is gestegen:

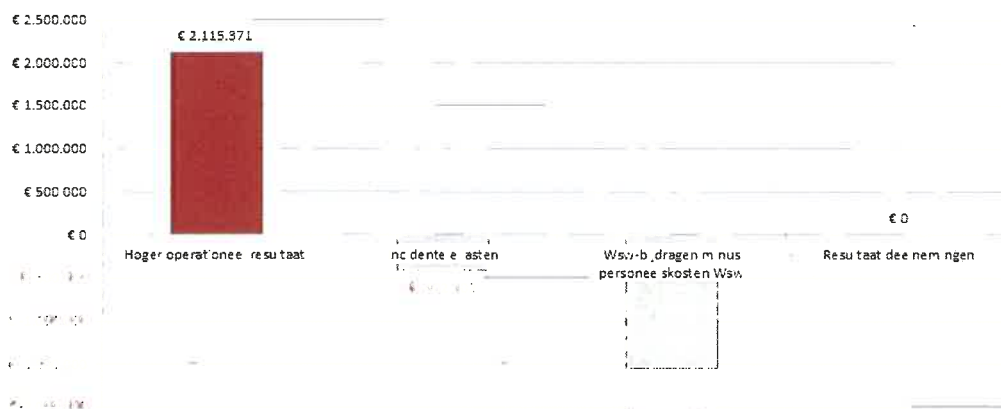
Ontwikkeling operationeel resultaat verklaard:
realisatie 2017 versus realisatie 2016, in €

1.3 Hoger positief exploitatieresultaat over 2017

Paswerk sluit het jaar af met een positief exploitatieresultaat voor bestemming. Het exploitatieresultaat wordt bepaald door het operationeel resultaat en het verschil tussen de Wsw-bijdragen van gemeenten enerzijds en de Wsw-personeelskosten anderzijds. Het saldo van de Wsw-bijdragen van de gemeenten en de Wsw-personeelskosten is weliswaar negatief (de Wsw-bijdragen schieten circa € 1,5 miljoen te kort in 2017 om de personeelskosten van de Wsw-ers te kunnen dekken), maar daar staat een operationeel resultaat tegenover dat dit in 2017 méér dan compenseert:

Toelichting op sluitend exploitatieresultaat:
operationeel resultaat compenseert incidentele lasten plus subsidieresultaat Wsw

1.4 In 2017 vrijwel geen additionele, gemeentelijke bijdrage nodig t.o.v. begroting

Eigen bijdrage niet nodig Op grond van artikel 35 lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland, wordt aan de deelnemende gemeenten een bijdrage gevraagd in

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden:

geval het jaar wordt afgesloten met een negatief exploitatiesaldo. Over 2017 is het exploitatiesaldo van Paswerk positief, zodat op de door de gemeenten verstrekte bijdragen geen additionele gemeentelijke bijdragen nodig zijn ten opzichte van de bijdrage die voor 2017 begroot is.

1.5 Gemeentelijke bijdrage begroot t.o.v. werkelijk

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2017 is bij het berekenen van de bijdrage in de uitvoeringskosten per gemeente, geheel conform het besluit van het bestuur, uitgegaan van de op dat moment bekende gegevens. In de onderstaande tabel zijn de definitief door het Ministerie van SZW vastgestelde bedragen voor het Wsw-deel van de integratie uitkering sociaal domein (IUSD) 2017 opgenomen. Op basis van deze definitief vastgestelde bedragen is een herberekening gemaakt van de uitvoeringskosten. De verschillen per GR gemeente tussen de bedragen zoals die in de begroting 2017 zijn opgenomen en ook door de gemeenten aan Paswerk zijn betaald en de herberekening van de uitvoeringskosten zijn in de kolom verschil weergegeven.

Uitvoeringskosten Wsw begroot in vergelijking tot Wsw-deel integratie uitkering sociaal domein werkelijk:

	Wsw-deel Integratie uitkering sociaal domein	Tekort	Tekort buitengemeenten verdeeld	Aanvullende bijdrage gemeenten	Bijdrage uitvoerings- kosten werkelijk	Bijdrage uitvoerings- kosten begroting	Verschil
Bloemendaal	785.256	11.583	903	12.486	797.742	641.574	156.168
Haarlem	16.736.000	223.918	19.243	243.160	16.979.160	17.217.956	238.796-
Gemeente Haarlem (buitengemeenten)	-	22.952	-	-	-	-	-
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	148.638	2.193	171	2.363	151.001	101.274	49.727
Heemstede	1.619.065	23.883	1.862	25.744	1.644.809	1.669.497	24.688-
Zandvoort	673.252	9.931	774	10.705	683.957	626.370	57.588
	<u>19.962.211</u>	<u>294.459</u>	<u>22.952</u>	<u>294.459</u>	<u>20.256.670</u>	<u>20.256.670</u>	<u>0-</u>

De werkelijke bedragen van het Wsw-deel integratie uitkering sociaal domein zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2017

Voor alle deelnemende gemeenten tezamen komt het werkelijk vastgestelde WSW-deel uit de integratie uitkering sociaal domein nagenoeg uit op het bedrag van de uitvoeringskosten. Er resteert nog een tekort van € 294.000. Wanneer het positieve resultaat van € 213.000 over 2017 echter in aanmerking wordt genomen, kan worden gesteld dat er op een haar na geen tekort is gerealiseerd op de uitvoering van de Wsw.

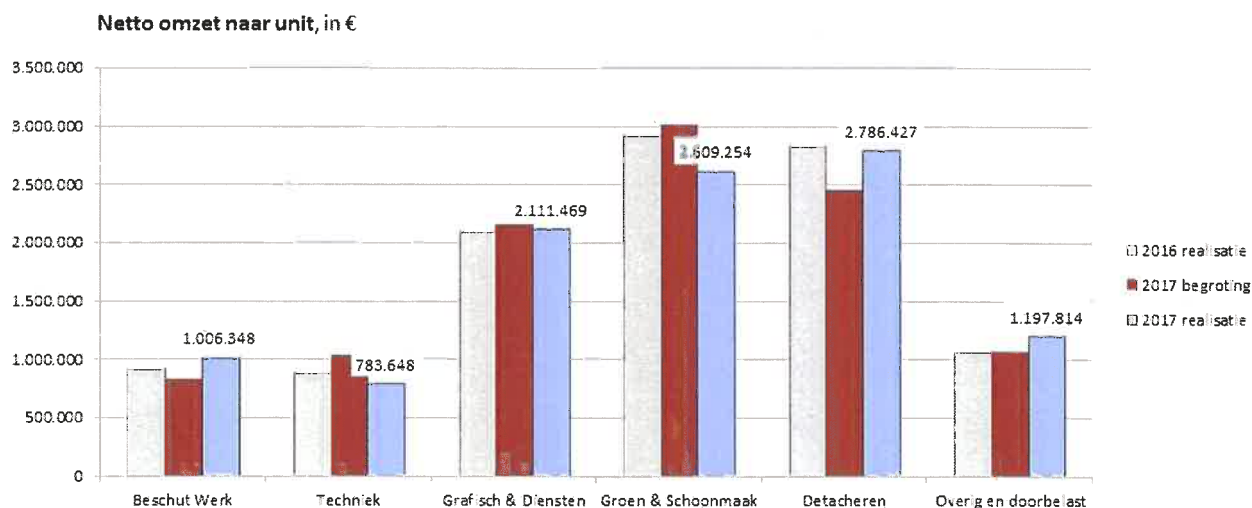
2 Toelichting op resultaat en integraal verbeterprogramma

De hiervoor toegelichte verdere toename van het positieve operationeel resultaat, is de resultante van het realiseren van een zo hoog mogelijke netto omzet en het in lijn brengen van de kostenstructuur met de omvang van de krimpende organisatie. Door tijdig de juiste maatregelen te nemen om de kosten te verlagen, is Paswerk in staat om de kwetsbare balans tussen kosten en opbrengsten te continueren. Dit alles kan echter niet zonder goed functionerende units die steeds weer in staat zijn de nodige opbrengsten te realiseren.

Navolgend wordt deze ontwikkeling van het operationeel resultaat nader toegelicht en verwijnd naar de verschillende units van Paswerk.

2.1 Ontwikkeling naar werkbedrijven binnen Paswerk

Hogere omzet De totale netto omzet van Paswerk nam in 2017 beperkt af. In 2016 realiseerde Paswerk een netto omzet van € 10,7 miljoen en in 2017 € 10,5 miljoen. De bedrijfsonderdelen die het meest bijdragen aan de netto omzet, zijn de unit Detacheren met circa € 2,8 miljoen netto omzet, en de unit Groen en Schoonmaak met circa € 2,6 miljoen netto omzet.

De netto omzet steeg bij de unit Beschut Werk en in mindere mate bij de unit Grafisch en Diensten. Bij de andere units is sprake van een afname van de netto omzet ten opzichte van 2016.

Beschut Werk De unit Beschut Werk realiseerde in 2017, zoals aangegeven, een toename van de netto omzet. De unit kent drie grote opdrachtgevers en meerdere kleinere, waardoor de unit voor de op beschutte werkplekken aangewezen medewerkers voldoende en voldoende gevarieerd werk kan aanbieden:

- KLM/KCS. De werkzaamheden bieden werk aan circa 50 medewerkers van Paswerk. Het werk bestaat onder meer uit het bestekken inrollen voor businessclass-vluchten

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoelender

van KLM. Daarnaast worden de 'waste boxen' (prullenbakken van karton) voor in vliegtuigen geprepareerd.

- Newasco. Ook op deze afdeling zijn circa 50 mensen werkzaam. Zij zijn bezig met het vouwen van lijfgoed voor de wasserij, ten behoeve van bejaarden- en verzorgingshuizen. Een andere activiteit betreft het vouwen en stapelen van washandjes..
- De derde grote opdrachtgever is Secrid. Voor het assembleren van de portemonnees van Secrid worden dagelijks 40 medewerkers ingezet. Secrid kiest bewust voor samenwerking met Paswerk en andere sociale ondernemingen.
- Waterconcepts. De kleinste afdeling houdt zich vooral bezig met het etiketteren van waterflesjes. Ook met Waterconcepts onderhoudt Paswerk een intensieve, op wederzijds vertrouwen gebaseerde relatie waarbinnen het voor de medewerkers prettig werken is.

De unit kent vier productieruimten, waarbij elke in elke productieruimte wordt gewerkt voor een klant met wie Paswerk een langdurige en solide relatie heeft opgebouwd. Omdat de werkzaamheden een repeterend karakter hebben, ontstaat voor de medewerkers een passende, stabiele werkomgeving.

De netto omzet bij de unit Beschut Werk nam in 2017 toe van € 917.000 naar ruim € 1,0 miljoen. Een toename van bijna 10 procent.

Detacheren Bij de unit Detacheren is sprake van een lichte daling van de netto omzet, met € 45.000, ten opzichte van de gerealiseerde netto omzet in 2016. De daling is uiteraard het gevolg van het krimpende personeelsbestand dat ook het bedrijfsonderdeel Detacheren niet ongemoeid laat. Doordat de netto omzet per Wsw-medewerker in 2017 significant is toegenomen, is de afname van de netto omzet in verhouding tot de afname van het personeelsbestand beperkt gebleven. De netto omzet van de unit Detacheren is in 2017 uitgekomen boven die van de unit Groen & Schoonmaak. Begin 2017 was circa 56 procent van de Wsw-medewerkers bij de unit Detacheren werkzaam op basis van individuele detachering.

Verdere groei van de unit Detacheren zal Paswerk faciliteren door medewerkers van andere units mensen te stimuleren naar de unit Detacheren en deze mensen daarbij ook goed te begeleiden. Deze doorstroom vergt vaak veel begeleiding en coaching. Hier staat tegenover dat de medewerkers bij detachering hun mogelijkheden beter kunnen benutten en dat de bijdrage per medewerker aan omzet en resultaat ook hoger ligt.

Techniek De netto omzet van de unit Techniek nam met circa € 0,1 miljoen af naar € 783.000. Het doel voor deze unit was in 2017 om de omzet gelijk te houden en daarmee, bij een krimpende SW-formatie, de netto toegevoegde waarde (NTW) per medewerker te verhogen. Deze doelstelling is niet volledig gerealiseerd.

Tot Techniek behoren de afdelingen Metaal, Wielwerk/Fietsmontage en Assemblage.

dubois + co
REGISTERED ACCOUNTANTS
Amsterdam, 11 APR. 2018
paraaf voor identificatiedoeleinden.

- De afdeling Metaal is samen met de scheepswerf De Chinook (onderdeel van Perspectief) gevestigd op een locatie in IJmuiden. Mede hierdoor richt de afdeling Metaal zich ook op leerwerktrajecten. Het was de bedoeling dat er naast de 13 productiemedewerkers ook 10 jongeren een opleiding voor certificaten volgen. De instroom blijft echter achter bij de verwachtingen, hoewel het concept goed 'staat'.
- De afdeling Assemblage richt zich op de assemblage van eenvoudige technische onderdelen en elektrotechnische assemblage. Belangrijke klanten zijn Plugwise en Meyn.
- Bij Wielwerk/Fietsmontage wordt gewerkt op basis van een contract met de regio gemeenten. Het betreft onderhoud van en reparaties aan Wmo-middelen, zoals bijvoorbeeld scootmobielen. De afdeling fietsmontage richt zich op het opknappen van fietsen uit het depot van de gemeente en voor derden, waarbij opgeknapte fietsen onder andere afgezet worden via kringloopbedrijf Snuffelmug.

Grafisch

De grafische afdeling doet print en drukwerk voor diverse partijen, ook in combinatie met het verzorgen van mailings. De twee belangrijkste doelstellingen voor 2017 waren het verhuizen van de Repro-afdeling van de gemeente Haarlem zodat deze op 1 januari 2018 op de locatie Cruquius kon starten met een digitaal loket. Op verzoek van de gemeente is deze overgang voorlopig 'on hold' gezet. Een tweede doelstelling betrof het aanpassen van de werksoorten op (toekomstige) kennis en kunde bij productie. Door de trendmatige uitstroom als gevolg van de sluiting van de toegang tot de Wsw gaat er kennis en kunde verloren.

Het bedrijfsonderdeel Grafisch heeft al enige jaren last van de moeilijke marktomstandigheden vanwege de steeds verdergaande digitalisering en hevige concurrentie. De netto omzet bleef in 2017 achter bij de verwachtingen. Het is daarom wenselijk te kijken welke activiteiten Paswerk kan voortzetten en welke niet. De achterblijvende omzet bij het onderdeel Grafisch werd echter meer dan gecompenseerd door een veel hoger dan begrote omzet bij het onderdeel Post. Post profiteert juist van de gunstige marktomstandigheden en is in staat om zowel de volumes als de marges verder op te schroeven.

Groen & Schoonmaak

De omzet van Groen en Schoonmaak is in 2017 gedaald van circa € 2,9 miljoen naar circa € 2,6 miljoen. Daarbij speelt ook de krimpende formatie een rol. De gestelde productiedoelen zijn ondanks de daling van de netto omzet redelijk gerealiseerd, waarbij wel meer gebruik is gemaakt van inhuur en uitbesteding. Belangrijke opdrachtgevers zijn de aangesloten gemeenten, Recreatie Noord-Holland, het Spaarne Gasthuis, Sein en ook Paswerk zelf.

Een belangrijke uitdaging voor Paswerk betreft de uitstroom van ervaren SW-medewerkers die als meewerkend voorman een belangrijk deel van de dagelijkse aansturing voor hun rekening nemen. Deze uitstroom wordt idealiter gecompenseerd door jongere SW-medewerkers klaar te stomen voor deze functies. Het kan echter in bepaalde gevallen onvermijdelijk zijn om de opengevallen plek in te vullen met reguliere, ambtelijke medewerkers.

dubois + co
AMSTERDAM
Amsterdam, 11 APR. 2018
paraaf voor identificatiedoeleinden:

kers. Dit veroorzaakt een kostenstijging waardoor de marge op deze activiteiten kan worden aangetast.

2.2 Strategisch Plan biedt koers en houvast voor verbetering bedrijfsvoering

Het ondernemingsbeleid van Paswerk richt zich, zoals hiervoor toegelicht, op twee kern-doelen, namelijk het op niveau houden en waar mogelijk verhogen van de omzet per medewerker en op het optimaal beheersen van de kosten, waarbij er vooral aandacht is voor de ontwikkeling van de ambtelijke personeelskosten zodanig dat deze in lijn blijven met de afnemende Wsw-formatie.

Deze twee doelen, gericht op respectievelijk het verdienvermogen (omzet en productiviteit) en kosten, vormen de basis voor het integrale verbeterprogramma 'Roadmap 2018', waarbij de doelen elk zijn uitgewerkt in drie 'sporen'. De eerste drie sporen zijn gericht op het verdienvermogen en de tweede drie sporen op de kosten:

1. Spoor 1: stimuleren van de beweging 'van binnen naar buiten'.
2. Spoor 2: optimaliseren van werksoorten, aanpassen van de portfolio bedrijfsactiviteiten.
3. Spoor 3: acquisitie van werk.
- en drie andere sporen op beheersing van de kosten.
4. Spoor 4: beheersing van de kosten van begeleiding en staf.
5. Spoor 5: beheersing van de kosten van infrastructuur (onder andere huisvesting).
6. Spoor 6: beheersing van de loonkosten van SW-medewerkers en in lijn brengen met productiviteit.

Wat betreft de drie sporen die richten op optimalisering van het verdienvermogen, is er met name continue aandacht voor een efficiënte organisatie van voldoende werksoorten en op het acquireren van voldoende en voldoende passend werk. Paswerk blijft zich ook inspannen om mensen 'van binnen naar buiten' te laten doorstromen. Omdat het aandeel mensen dat beschut binnen werkzaam is, al relatief laag is, zijn de mogelijkheden voor optimalisering op dat vlak inmiddels beperkt.

Aan de kostenzijde heeft de nadruk in 2017 gelegen op het beheersen van de kosten van de ambtelijke begeleiding en staf. De ambtelijke formatie is verder afgenomen, zodanig dat het niveau van ambtelijke begeleiding in lijn blijft met de afnemende Wsw-formatie. De ambtelijke personeelskosten zijn in 2017 afgenomen met bijna € 0,4 miljoen (van € bijna 5,5 miljoen naar ruim € 5,1 miljoen). Daarnaast heeft Paswerk ook in 2017 met een kritisch oog gekeken naar allerlei overige bedrijfskosten, met als resultaat dat ook deze kosten evenals de ambtelijke personeelskosten in 2017 zijn afgenomen.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden:

3 Bedrijfsvoering en Besluit Begroting & Verantwoording (BBV)

3.1 Weerstandsvermogen

Opvangen-
tegenvallers

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan de mogelijkheid om (financiële) tegenvallers op te vangen. Bij het bepalen van het weerstandsvermogen spelen in essentie twee begrippen een belangrijke rol:

- De weerstandscapaciteit.
- De mogelijke risico's.

De weerstandscapaciteit wordt bepaald door de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Een van de mogelijkheden die Paswerk heeft om niet begrote kosten te dekken is het doorvoeren van bezuinigingen binnen de begroting zelf. Omdat echter een groot deel van de kosten bestaan uit niet of nauwelijks beïnvloedbare kosten is deze mogelijkheid beperkt. Een andere mogelijkheid is dat de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten, ieder voor hun aandeel, bijdragen in het negatieve exploitatiesaldo van enig jaar. Immers de GR gemeenten zijn hier aan gehouden conform artikel 35 van de gemeenschappelijke regeling.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen is het van belang om de risico's te benoemen, die (in het geval zich een dergelijke, in de begroting onvoorziene positieve dan wel negatieve, gebeurtenis voordoet) van materiële invloed zijn op de begroting. Een belangrijke gebeurtenis die in dit verband kan worden genoemd is de mogelijke afname van de (regionale) economische groei. Van een dergelijke situatie kan Paswerk nadelige effecten ondervinden, met name bij het uitplaatsen van deelnemers bij werkgevers als ook bij de ontwikkeling van de omzet en de druk op de verkoopprijzen.

Een indicator van het weerstandsvermogen is de solvabiliteit. De solvabiliteit is per ultimo 2017 verbeterd ten opzichte van het voorafgaande jaar, van 48,9 procent naar 55,5 procent. Dit heeft vooral te maken met een verbeterde balansverhouding door afschrijvingen op materiële vaste activa en een positief exploitatieresultaat over 2017. Een goede solvabiliteit is, zeker voor de komende jaren, van essentieel belang om mogelijk extra lasten als gevolg van een krimpende organisatie te kunnen opvangen.

De verwachtingen voor de toekomst zijn wisselend en tamelijk ongewis. De precieze financiële effecten zijn dan ook moeilijk te voorspellen. Paswerk zal echter zover als mogelijk rekening houden met de gevolgen hiervan. Er wordt veel extra inspanning geleverd om de nodige omzet te realiseren en alle uitgaven worden kritisch beoordeeld op de noodzaak ervan. In het verslagjaar hebben zich geen risico's voorgedaan waarvan de financiële invloed van materieel belang was op de begroting.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS
Amsterdam, 11 APR. 2018
paraaf voor identificatiedoeleinden

Kengetallen Onderstaand zijn enkele kengetallen opgenomen die een indicatie geven van het weerstandsvermogen van Paswerk:

Weerstandsvermogen van Paswerk	2017	2016	2015
	werkelijk	werkelijk	werkelijk
Netto schuldquote	€ 1.618.477	€ 2.733.658	€ 3.383.000
Solvabiliteit	55,5%	48,9%	44,2%
Structurele exploitatieruimte	nihil	nihil	nihil
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Grondexploitaties	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Ter toelichting:

- De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.
- De solvabiliteit geeft een indicatie van de mate waarin Paswerk in staat is om aan haar verplichtingen op de langere termijn te voldoen. Het bestuur van Paswerk heeft besloten dat de solvabiliteit niet onder de 30 procent mag komen. Een goede solvabiliteit is, zeker voor de komende jaren, van essentieel belang om mogelijk extra lasten als gevolg van een krimpende organisatie te kunnen opvangen.
- De structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte Paswerk heeft om de eigen lasten te betalen.

**Onderhoud-
kapitaal-
goederen** Het beleid van Paswerk is er op gericht dat er uitsluitend wordt geïnvesteerd in kapitaalgoederen die ten dienste staan van de bedrijfsvoering en bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen. Het merendeel van de kapitaalgoederen bestaat uit gronden, gebouwen, machines, apparaten, installaties en vervoermiddelen. Het beleid ten aanzien van aanschaf en onderhoud kan als volgt worden samengevat:

- **Aanschaf:** Kapitaalgoederen zoals machines, apparaten, installaties en vervoermiddelen worden vervangen indien de economische dan wel de technische levensduur is verstreken en de continuïteit van de bedrijfsvoering dit vereist. Nieuwe investeringen worden slechts gedaan als aan de daarvoor opgestelde criteria wordt voldaan. Kapitaalgoederen waarvan het niet langer is gerechtvaardigd dat zij worden aangehouden worden afgestoten.
- **Onderhoud:** Het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen is gericht op instandhouding en waarborging van de inzetbaarheid tegen de laagste 'total cost of ownership'. Om goed inzicht te krijgen van het noodzakelijke onderhoud van gebouwen wordt het meerjaren onderhoudsplan periodiek geactualiseerd. De kosten van incidenteel en planmatig onderhoud worden gedekt uit de lopende exploitatierekening.

3.2 Financiering en risicobeheer

- Treasurybeleid Het treasurybeleid van Paswerk is vastgelegd in het treasurystatuut. Hiermee wordt voldaan aan de eisen die vanuit de Wet fido aan decentrale overheden worden gesteld.
- Paswerk Paswerk onderkent het belang van een verantwoord en adequaat beheer van haar financiële middelen en wenst haar activiteiten op het gebied van treasury op een zo transparante en beheersbaar mogelijke wijze in te richten.
- **Risicobeheer:** In dit verslagjaar heeft Paswerk geen leningen of garanties bij derden uitgezet. Paswerk onderhield ten behoeve van de verrekening van de onderlinge vorderingen en schulden een rekening-courantverhouding met Werkpas Holding BV. De hiervoor vastgestelde kredietruimte werd in het begrotingsjaar niet overschreden. Paswerk maakt geen gebruik van derivaten en er is geen sprake van exposures in vreemde valuta. De toetsing aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm zoals deze door de Wet fido worden voorgeschreven en in onderstaande tabellen zijn uitgewerkt leert dat deze niet worden overschreden.
Als gevolg van verbeterd betalingsgedrag van debiteuren is het aantal dagen dat vorderingen op debiteuren openstaan afgenomen. Het betalingsrisico op uitstaande vorderingen van debiteuren is daardoor eveneens afgenomen. Het betalingsrisico op debiteuren wordt verminderd doordat een substantieel deel van de vorderingen uitstaat bij overheids- (gerelateerde) instellingen welke per definitie een lager betalingsrisico kennen.
De liquiditeitspositie is verder verbeterd naar een meer solide verhouding met een current ratio van 1,5 per ultimo 2017. Door middel van een adequate liquiditeitsplanning en -bewaking wordt getracht de liquiditeitsrisico's te beheersen.
 - **Financiering:** Paswerk beschikt over een rekening-courantkrediet van € 5 mln bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

De toetsing aan de kasgeldlimiet moet plaatsvinden per eerste datum van ieder kwartaal.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden:

PASWERK

Toetsing aan de kasgeldlimiet:

Toegestane kasgeldlimiet:

Omvang van de begroting per 1 januari (grondslag) 30.868.767 30.868.767 30.868.767 30.868.767

In procenten van de grondslag 8,2% 8,2% 8,2% 8,2%

Kasgeldlimiet

1e kw

2e kw

3e kw

4e kw

2.531.239

2.531.239

2.531.239

2.531.239

Netto vlottende schuld:

Vlottende korte schuld:

Opgenomen gelden korter dan 1 jaar - - - -

Schuld in rekening-courant 1.529.257 1.928.813 1.153.504 394.893

Totaal vlottende schuld 1.529.257 1.928.813 1.153.504 394.893

Vlottende middelen:

Contante gelden in kas 3.785 9.100 6.734 5.932

Tegoeden in rekening-courant 48.311 37.091 19.455 51.454

Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar 14.595 14.595 14.595 14.595

Totaal vlottende middelen 66.692 60.786 40.784 71.981

Netto vlottende schuld

1.462.566

1.868.027

1.112.720

322.912

Toets kasgeldlimiet:

Toegestane kasgeldlimiet 2.531.239 2.531.239 2.531.239 2.531.239

Netto vlottende schuld 1.462.566 1.868.027 1.112.720 322.912

Ruimte

1.068.673

663.212

1.418.519

2.208.327

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden

PASWERK

Toetsing aan de renterisiconorm:

Renterisico op langlopende schulden:

	2017	2016	2015	2014
Renteherziening op langlopende schulden o/g	-	-	-	-
Renteherziening op langlopende schulden u/g	-	-	-	-
Netto renteherziening op langlopende schulden	-	-	-	-
Nieuw aangetrokken langlopende schulden o/g	-	-	-	-
Nieuw verstrekte langlopende leningen u/g	-	-	600	150
Netto nieuw aangetrokken langlopende schulden	-	-	600	150
Betaalde aflossingen	175.000	175.000	193.899	581.386
Herfinanciering	-	-	600	150
Renterisico op de langlopende schulden	-	-	600	150

Renterisiconorm

Stand van de vaste schuld op 1 januari	1.177.014	1.352.014	1.545.313	2.126.549
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	235.403	270.403	309.063	425.310

Toetsing renterisiconorm:

Renterisiconorm (minimum)	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Renterisico op de langlopende schulden	-	-	600	150
Ruimte	2.500.000	2.500.000	2.499.400	2.499.850

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden

16

4 Kerngegevens Paswerk: formatie en financiën

4.1 Kerngegevens: formatie en financiën

(bedragen in Euro)

	2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
Wsw:			
Wsw werknemers (personen)	858	878	871
Wsw werknemers (fte)	755,6	772,9	786,1
Wsw werknemers begeleid werken (fte)	10,4	7,8	9,7
Taakstelling Wsw (SEs)		796,7	810,5
Gemiddeld gerealiseerd Wsw (SEs)	780,8		820,0
Ambtelijke werknemers:			
Ambtelijke werknemers (fte)	63,8	66,9	68,6
Financiële ratio's (per fte Wsw):			
Netto omzet	13.890	13.627	13.613
Personeelskosten Wsw	28.571	28.161	29.684
Resultaat:			
Netto omzet	10.494.960	10.532.096	10.700.560
Exploitatieresultaat	212.788	nihil	156.563
Gemeentelijke bijdrage	20.345.058	20.336.671	21.785.939
Cash flow	894.553		1.037.582
Vermogen:			
Balans totaal	11.489.514		13.040.088
Eigen vermogen	6.376.454		6.376.454
Langlopende schulden	1.583.250		1.758.250
Activa:			
Materiële vaste activa	8.889.402		9.604.183
Investeringen	292.621	300.000	428.897
Afschrijvingen	894.553	873.257	881.019
Overige financiële ratio's:			
Solvabiliteit	55,5%		48,9%
Current ratio	1,5		1,1

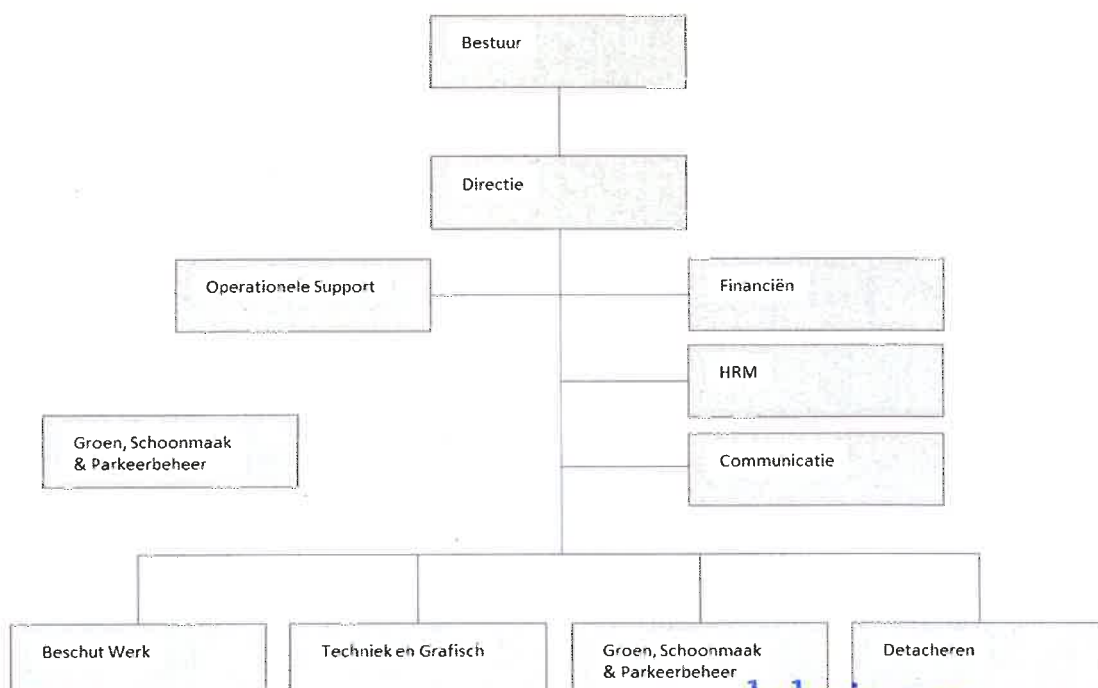

4.2 Juridische structuur en organogram

Verbonden partijen Een verbonden partij is een privaats- dan wel een publiekrechtelijke organisatie waarin een bestuurlijk én een financieel belang wordt gehouden. Een bestuurlijk belang is aanwezig indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Werkvoorzieningsschap Zuid Kennemerland (Paswerk) is juridisch georganiseerd als gemeenschappelijke regeling en als verbonden partij gelieerd met de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Dit zijn de gemeente Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort.

Organogram De organisatiestructuur van Paswerk is in 2015 ingrijpend gewijzigd. Dit proces heeft zich langs twee wegen voltrokken. Enerzijds door middel van een herstructurering waarbij alle niet aan de uitvoering van de WSW gerelateerde taken waaronder re-integratie, dagbesteding en jeugdzorg ondergebracht zijn in Werkpas holding BV en anderzijds is een herinrichting doorgevoerd waarbij de nieuwe organisatie is ingericht als unitstructuur. De units zijn georganiseerd op basis van marktorientatie en dragen afzonderlijke resultaatverantwoordelijkheid. De vier units worden ondersteund door een centrale afdeling 'operational services' en niet langer door decentrale bedrijfsbureaus. Hiermee is de voormalig divisie-structuur verlaten en gekozen voor een platter organisatiemodel.

Het organisatiemodel van Paswerk kan als worden gevisualiseerd:

dubois+co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden

5 Samenstelling bestuur

5.1 Bestuur

Gemeente Haarlem	Dhr. F.J. Roduner, <u>voorzitter</u> (vanaf 21 december 2017) Mw. J. Langenacker, <u>voorzitter</u> (tot 21 december 2017)
Gemeente Bloemendaal	Dhr. R.W. Kruijswijk
Gemeente Heemstede	Mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers, <u>secretaris</u>
Gemeente Zandvoort	Dhr. G. Kuipers
Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Dhr. R. van Haeften

5.2 Directie

Directie	De heer C. Boon, <u>algemeen directeur</u>
----------	--

PASWERK

6 Jaarrekening 2017

6.1 Balans per 31 december 2017

(bedragen in Euro)

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investerings met een economisch nut

8.889.402

9.604.183

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen

1

1

Totaal vaste activa

8.889.403

9.604.184

Viottende activa

Voorraden

Overige grond- en hulpstoffen

54.907

53.539

Gereed product en handelsgoederen

107.123

100.992

162.030

154.531

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

423.317

651.729

Overige vorderingen

1.783.781

2.476.439

Overige uitzettingen

14.595

14.595

2.221.692

3.142.762

Liquide middelen

Kassaldi

6.261

3.785

Banksaldi

84.929

48.311

91.190

52.097

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

125.198

86.514

Totaal viottende activa

2.600.111

3.435.904

TOTAAL ACTIVA

11.489.514

13.040.088

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden:

PASWERK

(bedragen in Euro)

31 december 2017

31 december 2016

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve
Resultaat voor bestemming

6.376.454

-

6.219.891

156.563

Totaal eigen vermogen

6.376.454

6.376.454

Voorzieningen voor verplichtingen,
verliezen en risico's

1.056.502

648.604

Vaste schulden met een rent typische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en
overige financiële instellingen
Ontvangen waarborgsommen

1.575.000

8.250

1.750.000

8.250

Totaal vaste schulden

1.583.250

1.758.250

Viottende passiva

Netto viottende schulden met een rent typische looptijd korter dan één jaar

Banksaldi
Overige schulden

188.548

1.493.269

1.529.257

1.672.696

Totaal viottende passiva

1.681.817

3.201.953

Overlopende passiva

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd
en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van
volgende begrotingsjaren komen

613.729

177.761

1.054.200

627

Totaal overlopende passiva

791.490

1.054.827

TOTAAL PASSIVA

11.489.514

13.040.088

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden:

21

6.2 Programmarekening over 2017

(bedragen in Euro)

	2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
Netto omzet	10.494.960	10.532.096	10.700.560
Overige opbrengsten	48.393	-	207.364
Totaal opbrengsten	10.543.353	10.532.096	10.907.924
Bijdragen Wsw gemeenten	20.345.058	20.336.671	21.785.939
Personeelskosten Wsw			
Bruto lonen	17.022.119	17.410.235	17.832.731
Lage inkomens voordeel	-499.345	-851.780	-
Sociale lasten en pensioenpremies	4.454.587	4.491.841	4.607.560
Uitkeringen	-18.503	-22.955	-35.313
Vervoerskosten	583.652	597.593	611.043
Overige kosten	271.360	313.719	267.104
Werkgeverssubsidies begeleid werken	71.569	46.580	340.032
Totaal personeelskosten Wsw	21.885.439	21.985.233	23.623.157
Personeelskosten ambtelijke medewerkers			
Bruto lonen	1.392.992	1.462.128	1.467.419
Sociale lasten en pensioenpremies	408.694	389.007	394.561
Uitkeringen	-5.631	-	13.493
Vervoerskosten	53.411	45.686	58.105
Doorbelaste loonkosten derden	3.162.156	3.276.606	3.384.441
Aanwending voorziening personeel	-71.753	-	-44.391
Overige kosten	178.776	186.060	216.195
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	5.118.645	5.359.487	5.489.824
Overige kosten			
Afschrijvingskosten materiële vaste activa	894.553	873.257	881.019
Rente	69.149	112.000	78.064
Huur	274.906	371.510	331.663
Onderhoudskosten	753.465	814.680	791.170
Energieverbruik	403.827	517.000	437.205
Belastingen en verzekeringen	254.170	247.500	251.953
Algemene kosten	568.078	579.100	619.224
Diverse kosten	51.189	9.000	17.490
Totaal overige kosten	3.269.337	3.524.047	3.407.790
Bedrijfsresultaat	614.990	-	173.093
Incidentele baten (+) en lasten (-)	-402.202	-	-5.094
Exploitatieresultaat	212.788	-	168.000
Resultaat deelnemingen	-	-	-11.437
Resultaat voor bestemming	212.788	-	156.563
Uit te betalen resultaat boekjaar 2017	-212.788	-	-
Resultaat na bestemming	-	-	156.563

6.3 Kasstroomoverzicht over 2017

(bedragen in Euro)

	2017	2016
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Resultaat	-	156.563
Afschrijvingen (netto)	894.553	881.019
Cash flow	894.553	1.037.582
Mutatie voorraden	-7.499	965
Mutatie vorderingen	882.385	459.904
Mutatie leverancierskrediet	-24.746	-215.369
Mutatie bankkrediet	-1.340.709	-799.963
Mutatie overige kortlopende schulden	-418.018	53.253
Mutatie werkkapitaal	-908.586	-501.210
Mutatie voorzieningen	475.880	-49.379
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	393.865	486.993
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in materiële vaste activa	-186.784	-456.880
Desinvesteringen in materiële vaste activa	7.013	117.403
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-179.772	-339.476
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Aflossingen langlopende schulden	-175.000	-175.000
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-175.000	-175.000

6.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (na besluit wijziging van 10 juli 2007) niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het eind van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Vaste activa: materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Op grond wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven volgens de lineaire methode en vanaf het moment van ingebruikname van het actief.

De onderstaande afschrijvingstermijnen worden toegepast:

- Grond, geen afschrijving.
- Voorzieningen terreinen, 5 tot 20 jaar.
- Bedrijfsgebouwen, 3 tot 40 jaar.
- Vervoermiddelen, 2 tot 12 jaar.
- Machines, apparaten en installaties, 2 tot 30 jaar.
- Overige materiële vaste activa, 2 tot 20 jaar.

Vaste activa: financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Bij de waardering van de financiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden:

Flottende activa: voorraden

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen, gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen standaard verrekenprijzen en feitelijke inkoopprijs worden als bedrijfsresultaat verantwoord. Incourante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde.

Het gereed product wordt gewaardeerd tegen de fabricagekostprijs. De fabricagekostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van de grond- en hulpstoffen, de loon- en machinekosten en overige kosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Incourante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde.

Flottende activa: uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor de verwachte oninbaarheid van uitzettingen (met name vorderingen) is een voorziening getroffen. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Flottende activa: liquide middelen

De liquide middelen worden tegen de nominale waarde opgenomen en omvatten bank-, giro- en kassaldi, evenals gelden onderweg.

Passiva: eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en het nog te bestemmen resultaat. Het kapitaal is opgenomen tegen de nominale waarde. De algemene reserve dient als buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen. Een negatief resultaat in enig jaar wordt conform artikel 35 lid 4 verdeeld over en bijgedragen door de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten.

Passiva: voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva: vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen.

Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva

Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

PASWERK

Programmarekening

Algemeen

De programmarekening van Paswerk is meer gedetailleerd dan het BBV voorschrijft. Paswerk heeft hier bewust voor gekozen. De programmarekening komt tegemoet aan de sturingsinstrumenten van het bestuur en de verantwoordingsbehoeften van de gemeenten.

Netto omzet

De netto omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven omzetbelasting, verminderd met de kosten van de omzet en kortingen.

Bijdrage gemeenten

De bijdrage gemeenten betreft de in de begroting vastgestelde en door de gemeenten verstrekte subsidie ten behoeve van de uitvoering van de Wsw.

Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

Personeelskosten WSW en ambtelijke werknemers: lonen en salarissen

Hieronder worden de loon- en salariskosten van de werknemers verantwoord. Onder loon- en salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen lonen en salarissen, vermeerderd met de uitbetaalde vakantierechten.

Personeelskosten WSW en ambtelijke werknemers: sociale lasten

De sociale lasten betreffen de ter zake van de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten, alsmede het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening. Dit betreft tevens de aan het boekjaar toe te rekenen ziekengelden.

Overige kosten

De overige kosten worden berekend op basis van historische kosten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden

26

6.5 Toelichting op balans

Activa:

Materiële vaste activa:

	Gronden en terreinen	Bedrijfs- gebouwen	Vervoer- middelen	Machines, apparaten & installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal 2017
Boekwaarde per 1 januari	1.336.684	6.873.885	541.336	689.303	48.145	9.489.353
Bij: investeringen	-	-	203.391	56.934	32.296	292.621
	1.336.684	6.873.885	744.727	746.237	80.441	9.781.975
Af: desinvesteringen	-	1.432	1.062	2.345	2.173	7.013
Af: afschrijvingen	18.408	490.095	168.116	184.759	33.175	894.553
Boekwaarde per 31 december	1.318.276	6.382.358	575.549	559.132	45.093	8.880.409
Verkrijgingsprijs	1.663.802	15.371.726	1.964.204	3.937.699	931.252	23.868.684
Af: cumulatieve afschrijvingen	345.526	8.989.368	1.388.655	3.378.567	886.159	14.988.275
Boekwaarde per 31 december	1.318.276	6.382.358	575.549	559.132	45.093	8.880.409
				31-dec-2017		31-dec-2016
Nog niet geactiveerde materiële vaste activa				8.993		114.830

De materiële vaste activa bestaan uitsluitend uit activa met een economisch nut. Op de aanschafwaarde van de grond wordt niet afgeschreven, op de daarop aangebrachte voorzieningen wel.

Financiële vaste activa:

Certificaten van aandelen Personeel WZK B.V.

Totaal financiële vaste activa

31-dec-2017	31-dec-2016
1	1
1	1

Vorraden:

Grond- en hulpstoffen
Gereed product en handelsgoederen

Totaal voorraden

31-dec-2017	31-dec-2016
54.907	53.539
107.123	100.992
162.030	154.531

De hoogte van de voorraad ligt per ultimo 2017 nagenoeg op hetzelfde niveau als dat van eind 2016. Dit is in lijn met de omvang van de bedrijfsactiviteiten. In dit boekjaar is voor € 162.203 (2016: € 41.219) op de voorraad afgewaardeerd wegens incurant.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar:

Vorderingen op openbare lichamen:

Handelsdebiteuren
Overige vorderingen
Totaal vorderingen op openbare lichamen
Af: voorziening dubieuze vorderingen op openbare lichamen
Totaal vorderingen op openbare lichamen

31-dec-2017	31-dec-2016
422.750	665.637
784	-
423.535	665.637
218	13.909
423.317	651.729

dubois+co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden

Toelichting op de balans (vervolg)

	31-dec-2017	31-dec-2016
Overige vorderingen:		
Debiteuren tot één maand oud	1.017.034	1.122.744
Debiteuren ouder dan één en minder dan twee maanden oud	195.640	214.558
Debiteuren ouder dan twee en minder dan drie maanden oud	28.421	54.495
Debiteuren ouder dan drie maanden	139.678	138.073
Totaal debiteuren	1.380.773	1.529.871
Af: voorziening dubieuze debiteuren	120.329	49.595
Totaal debiteuren -/- voorziening dubieuze debiteuren	1.260.444	1.480.275
<u>Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen:</u>		
Rekening-courant Werkpas Holding B.V.	464.978	533.865
Voorschotten en leningen aan personeel	54.687	43.976
Diversen	3.673	418.322
Totaal overige vorderingen	1.783.781	2.476.439
Overige uitzettingen:		
Waarborgsommen	14.595	14.595
Totaal overige uitzettingen	14.595	14.595
Totaal uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2.221.692	3.142.762

Het totaalbedrag van de vorderingen op debiteuren bedroeg per ultimo 14,8 % (2016: 17,7 %) van de bruto omzet. Hiermee staat een vorderingen gemiddeld 54 dagen (2016: 64) uit. Van dit totaalbedrag stond per 8 februari 2018 van het saldo per 31 december 2017 nog een bedrag van € 514.205 open. Over het saldo in rekening-courant werd in 2017 0,366% (2016: 0,389%) rente berekend.

Liquide middelen:

	31-dec-2017	31-dec-2016
Kasgeld en geldswaarden	6.261	3.785
Rekening-courant ING Bank N.V.	55.190	31.050
G-rekening ING Bank N.V.	29.739	17.261
Totaal liquide middelen	91.190	52.097

Ten aanzien van de liquide middelen gelden, met uitzondering van de G-rekening, geen opnamebeperkingen en er worden geen valutarisico's gelopen.

Overlopende activa:

	31-dec-2017	31-dec-2016
<u>Nog te ontvangen bedragen</u>		
Voorschotten aan personeel	-	-
Nog te ontvangen zorgverzekeringspremie (Zilveren Kruis)	1.266	467
Nog te ontvangen premie pensioenfondsen WIW werknemers	-	-
	1.266	467
Vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren	123.932	86.047
Totaal overlopende activa	125.198	86.514

Passiva:**Eigen vermogen:**Algemene reserve:

Stand per 1 januari

31-dec-201731-dec-2016

6.219.891

6.213.185

Toevoeging: resultaat vorig boekjaar

156.563

6.706

Stand per 31 december

6.376.4546.219.891Nog te bestemmen resultaat:

Resultaat boekjaar

-

156.563

Totaal eigen vermogen:**6.376.454****6.376.454****Voorzieningen:**Voorziening personeel

Saldo per 1 januari

648.604

697.983

Toevoeging:

539.210

-

Aanwendungen:

-71.753

-44.391

Vrijval:

-59.559

-4.988

Saldo per 31 december

1.056.502648.604**Totaal voorzieningen****1.056.502****648.604**

Per ultimo 2015 is een voorziening getroffen voor reorganisatiekosten van fase 2 en 3 van de reorganisatie. De voorziening voor fase 1 van de reorganisatie was reeds in 2014 gevormd. De hoogte van het bedrag van de voorziening is berekend op basis van de uitgangspunten welke zijn vastgelegd in het reorganisatieplan en betreffen hoofdzakelijk de afmoeiingskosten van personeel. De reorganisatie bestaat in totaal uit 3 fasen. Fase 1 omvat het management, fase 2 de bedrijfsbureaus van de divisies en fase 3 de ondersteunende stafdiensten. De reorganisatie is inmiddels geheel uitgevoerd. De hieruit voortvloeiende jaarlijkse lasten worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Per ultimo 2017 is wederom een nieuwe reorganisatie afgekondigd, betrekking hebbend op de periode 2018 - 2019. Hievoor is een reorganisatievoorziening is gevormd waarvan de totale incidentele lasten € 539.000 bedragen. De hoogte van het bedrag van de voorziening is, evenals de voorgaande reorganisatievoorziening, berekend op basis van de uitgangspunten welke zijn vastgelegd in het reorganisatieplan en betreffen hoofdzakelijk de begeleidings- en afmoeiingskosten van personeel. De nadere uitwerking van de reorganisatie ligt vast in dit reorganisatieplan.

Vaste schulden (met een rente typische looptijd van een jaar of langer):**Onderhandse leningen van binnenlandse banken:**

	Stand per 1-jan-2017	Opgenomen leningen	Aflossingen	Stand per 31-dec-2017	Rente 2017	Rente %
N.V. BNG: 20 jaar	<u>1.750.000</u>	<u>-</u>	<u>175.000</u>	<u>1.575.000</u>	<u>71.064</u>	<u>4,320</u>

In 2018 wordt voor een totaalbedrag van € 175.000 afgelost.

Ontvangen waarborgsommen:

Verhuur onroerend goed

8.250

8.250

Totaal ontvangen waarborgsommen**8.250****8.250****Totaal vaste schulden****1.583.250****1.758.250**

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR 2018

paraaf voor identificatie doeleinden:

Toelichting op de balans (vervolg)	31-dec-2017	31-dec-2016
Viottende passiva:		
Netto viottende schulden met rente typische looptijd korter dan één jaar:		
<u>Banksaldi</u>		
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	188.548	1.529.257
<u>RC-verhouding met niet financiële instellingen:</u>		
Rekening-courant groepsmaatschappij Personeel WZK B.V.	577.204	630.963
<u>Overige schulden:</u>		
Crediteuren	658.894	683.640
Terug te betalen voorschot Wsw-subsidie gemeenten	-	310.094
Nog te betalen resultaat 2017 deelnemende gemeenten	212.788	-
Overige schulden	44.383	47.999
	916.065	1.041.732
Totaal netto viottende schulden met rente typische looptijd korter dan één jaar:	1.681.817	3.201.953

Over het saldo in rekening-courant werd in 2017 geen (2016: 0,389%) rente berekend.

Overlopende passiva:

Nog te betalen bedragen

Salarissen	13.206	6.754	
Loonheffing	153.841	625.238	
Vakantiegeld ambtenaren	-	67.770	
Pensioenpremies	74.859	71.619	
	241.906		771.382
Transitorische rente	40.824		45.362
Omzetbelasting	330.998		237.457
<u>Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen</u>			
Vooruit ontvangen bedragen	177.761		627
Totaal overlopende passiva	791.490		1.054.827
Totaal viottende passiva	2.473.308		4.256.780

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen:

Huur gebouwen:

Voor de bedrijfsruimte aan de Pestalozzistraat te Haarlem is een huurcontract voor onbepaalde tijd afgesloten. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 24.235 (2016: € 24.052).

Voor de bedrijfsruimte aan de Prins Bernhardlaan te Haarlem is een huurcontract afgesloten tot minimaal 31 december 2011. In verband met toekomstige bouwactiviteiten op deze plek is sloop van dit pand aanstaande. Paswerk betaald geen huur maar heeft om het pand bedrijfsmatig in gebruik te kunnen nemen het noodzakelijk en incidenteel onderhoud voor dit pand uitgevoerd.

Voor de bedrijfsruimte aan de Cornwallstraat 9 te IJmuiden is een huurcontract tot 13 mei 2021 afgesloten. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 33.500 (2016: 33.500).

Op diverse plaatsen zijn voor de groenvoorzieningen kleine bedrijfsruimten voor onbepaalde tijd gehuurd. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 5.790 (2016: € 5.228).

PASWERK

Toelichting op de balans (vervolg)

Verplichtingen aan het personeel:

De waarde van de niet opgenomen vakantiedagen ad € 590.749 (2016: € 674.433) en de vakantiegeldreservering ad € 871.972 (2016: € 855.183) zijn niet in de balans opgenomen.

Leasecontracten:

Voor diverse kopieermachines zijn leasecontracten afgesloten. Het totaalbedrag aan nog te betalen termijnen bedraagt per ultimo 2017 € 218.914 (2016: € 344.661). De leasecontracten lopen af in 2017, 2018 en 2019.

Voor een aantal in de jaren 2010 tot en met 2017 aangeschafte bedrijfswagens (Peugeots) zijn leasecontracten afgesloten. De looptijd van deze contracten bedraagt 8 jaar na de aanschafdatum van de betreffende auto. De overeengekomen leaseprijs is uitgedrukt in een kilometerprijs per auto.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoeleinden:

31

6.6 Toelichting op programmarekening

Programma WSW					
Netto omzet:	Omzet	Kostprijs	Netto	Begroting	Netto
Bedrijfsonderdeel:	2017	verkopen	omzet	2017	omzet
		2017	2017		2016
Unit Beschut Werk	1.163.364	157.016	1.006.348	823.870	917.144
Unit Techniek	1.103.679	320.032	783.648	1.033.304	885.283
Unit Grafisch en Diensten	2.601.636	490.166	2.111.469	2.148.529	2.086.533
Unit Groen en Schoonmaak	3.324.325	715.071	2.609.254	3.011.272	2.915.102
Unit Detacheren	2.787.572	1.146	2.786.427	2.448.187	2.829.107
Algemeen, huisvesting en overig	1.010.725	-13.164	1.023.889	170.106	158.098
Doorbelaste kosten onderst. diensten	743.059	-	743.059	708.437	715.943
Doorbelaste kosten personeel	195.838	-	195.838	188.391	193.351
Totaal	12.165.228	1.670.268	10.494.960	10.532.096	10.700.560

De gerealiseerde netto omzet over 2017 ligt in lijn met de begroting. Vooral de bedrijfsonderdelen 'Detacheren', 'Beschut werk' en 'Post', onderdeel van 'Grafisch en Diensten' realiseerde een goede omzet. De vraag naar flexibel personeel en detacheringen was goed en intensieve begeleiding van medewerkers hebben geresulteerd in een betere interne doorstroom naar de hoogwaardigere werksoorten zoals detacheren. De bedrijfsonderdelen 'Beschut werk' en 'Post' konden goed profiteren van de toenemende vraag uit de markt. Een aantal goede opdrachtgevers waaronder 'Secrid' zorgden voor een continue opdrachtenstroom waardoor niet alleen de rentabiliteit maar ook het volume verbeterde. Daartegenover staat dat de omzet van 'Groen' en de unit 'Techniek' al enige tijd onder druk staan hetgeen heeft geleid tot een lagere netto omzet in vergelijking tot de begroting en de realisatie over 2016.

De omzet 'ondersteunende diensten' betreft de aan Werkpas Holding BV doorbelaste kosten voor management, ondersteuning (HRM, financiën, salarisverwerking en ICT) en huisvesting.

Diverse bijdragen en baten:

Diverse bijdragen en baten:

	2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren en vorderingen	-	-	16.771
Rijkssubsidie regeling cofinanciering sectorplannen SW-bedrijven	-	-	140.094
E.S.F. subsidie	-	-	50.034
Overige baten	48.393	-	465
Totaal diverse bijdragen en baten	48.393	-	207.364

Toelichting op de programmarekening (vervolg)
Wsw:

Bijdrage Wsw gemeenten:

	2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
Bijdragen Wsw gemeenten	20.284.982	20.256.671	21.722.643
Overige bijdragen	60.076	80.000	63.296
Totaal bijdrage deelnemende gemeenten	20.345.058	20.336.671	21.785.939

Loonkosten:

Bruto lonen	17.022.119	17.410.235	17.832.731
Lage Inkomens Voordeel	-499.345	-851.780	-
Sociale lasten	3.008.600	3.011.971	3.155.304
Pensioenpremies	1.445.987	1.479.870	1.452.256
Totaal loonkosten	20.977.362	21.050.296	22.440.291

Personele bezetting:

Aantal Wsw-werknemers (dienstverbanden)	858	878	871
Aantal Wsw-werknemers (fte)	755,6	772,9	786,1

Hoewel de werkelijke loonkosten Wsw in 2017 overeenkomen met het bedrag wat is begroot zijn er twee, elkaar nagenoeg compenserende verschillen. Het eerste verschil is het veel lagere 'Lage Inkomensvoordeel' (LIV) ad. € 352.000, wat leidt tot hogere loonkosten Wsw. Dit heeft te maken met het feit dat de voorwaarden voor het LIV door de Rijksoverheid naderhand zijn aangescherpt. Door deze strengere voorwaarden komen minder Wsw'ers in aanmerking voor deze korting in vergelijking tot de veel eerder opgestelde begroting. Een tweede verschil, met een positief effect op de loonkosten Wsw, is het lagere gemiddeld aantal gerealiseerde fte's. In 2017 zijn verhoudingsgewijs meer Wsw'ers uitgestroomd.

Ten aanzien van het verantwoorde bedrag van de LIV dient nog opgemerkt te worden dat het werkelijk becijferde bedrag ad. € 554.000 is verlaagd met 10% wegens onzekerheid. Bij het opstellen van deze jaarrekening is niet met volledige zekerheid vast te stellen dat het voor de LIV berekende bedrag van € 554.000 ook volledig zal worden ontvangen.

Uitkeringen:

Ontvangen ziekengelden	-17.367	-22.955	-15.374
Ontvangen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	-1.136	-	-19.938
Totaal uitkeringen	-18.503	-22.955	-35.313

Vervoerskosten:

Reiskostenvergoeding woon-werkverkeer	570.505	573.873	588.866
Overige reiskostenvergoedingen	13.732	23.720	22.612
Totaal vervoerskosten	584.237	597.593	611.478

Eigen bijdragen	-585	-	-435
Totaal vervoerskosten +/- eigen bijdragen	583.652	597.593	611.043

In de reiskostenvergoeding woon-werkverkeer zijn tevens opgenomen de fiscaal gefaciliteerde en voor het Wsw-personeel aantrekkelijke kosten van de uitruil eindejaaruitkering. Dit resulteert in hogere kosten voor reiskostenvergoedingen woon-werkverkeer maar tegelijkertijd lagere kosten voor de, in de cao-Wsw vastgelegde, eindejaaruitkeringen.

Toelichting op de programmarekening (vervolg)
Wsw: (vervolg)

Overige kosten:

	2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
Bedrijfsgeneeskundige zorg	137.390	133.905	134.131
Voorlichting, vorming en vakonderwijs	33.352	68.865	43.051
Werk- en veiligheidskleding	49.125	68.865	53.702
Bijeenkomsten en recepties	20.234	19.129	13.746
Diverse personeelskosten	31.259	22.955	22.475

Totaal overige kosten

271.360	313.719	267.104
----------------	----------------	----------------

De overige kosten Wsw zijn lager dan begroot. De reden hiervoor ligt met name in een onderschrijding van het budget voor opleiding en vakonderwijs voor de Wsw-populatie. Een deel van de opleidingen en trainingen werd in eigen beheer verzorgd waardoor besparingen konden worden gerealiseerd.

Werkgeverssubsidie:

Werkgeverssubsidie taakstelling ander schap	6.597	-	272.455
Werkgeverssubsidie begeleid werken	64.972	46.580	67.576

Totaal werkgeverssubsidie:

71.569	46.580	340.032
---------------	---------------	----------------

Personele bezetting begeleid werken:

Aantal werknemers begeleid werken (fte)	10,4	7,8	9,7
---	------	-----	-----

Ambtelijke werknemers:

Loonkosten:

Bruto lonen	1.392.992	1.462.128	1.467.419
Sociale lasten	211.480	207.228	227.701
Pensioenpremies	197.214	181.779	166.860

Totaal loonkosten

1.801.687	1.851.135	1.861.980
------------------	------------------	------------------

Uitkeringen:

Betaalde en ontvangen ziekengelden en uitgekeerde wachtgelden	-5.631	-	13.493
---	--------	---	--------

Totaal uitkeringen

-5.631	-	13.493
---------------	----------	---------------

Vervoerskosten:

Reiskostenvergoedingen woon-werkverkeer	34.594	17.673	31.934
Overige reiskostenvergoedingen	18.817	28.013	26.171

Totaal vervoerskosten

53.411	45.686	58.105
---------------	---------------	---------------

Toelichting op de programmarekening (vervolg)
Ambtelijke werknemers: (vervolg)

Doorbelaste loonkosten derden:

Stichting Epilepsie Instellingen Nederland
 Groepsmaatschappij Personeel WZK B.V.

Totaal doorbelaste loonkosten derden

2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
215.980	349.774	432.557
2.946.175	2.926.832	2.951.885
3.162.156	3.276.606	3.384.441

De loonkosten van het ambtelijk personeel komen lager uit dan de begroting hetgeen geheel verklaard wordt door een lagere personele bezetting, 3,1 fte minder.

Personele bezetting:

Aantal ambtelijke werknemers: (fte) 63,8 66,9 68,6

In de bezetting ambtelijke medewerkers zijn tevens opgenomen de ingehuurd arbeidskrachten van de Stichting Epilepsie Instellingen Nederland en de ingehuurd arbeidskrachten van Personeel WZK B.V.

Aanwending voorziening

Aanwending voorziening personeel

-71.753	-	-44.391
----------------	----------	----------------

Overige kosten:

Kosten ingehuurd arbeidskrachten
 Bedrijfsgeneeskundige zorg
 Opleidingskosten
 Wervingskosten
 Bedrijfsbijeenkomsten
 Diverse personeelskosten

79.436	74.000	97.747
14.865	18.000	24.320
66.638	60.000	72.257
2.419	9.000	4.979
14.044	12.000	13.711
1.375	13.060	3.182

Totaal overige kosten

178.776	186.060	216.195
----------------	----------------	----------------

Overige bedrijfskosten:

Afschrijvingen materiële vaste activa:

Gronden en terreinen
 Gebouwen
 Vervoermiddelen
 Machines, apparaten en installaties
 Overige materiële vaste activa

18.408	18.000	18.624
490.095	502.000	492.818
168.116	152.000	172.940
184.759	180.000	161.810
33.175	21.257	34.828

Totaal afschrijvingen materiële vaste activa

894.553	873.257	881.019
----------------	----------------	----------------

Toelichting op de programmarekening (vervolg)
Overige bedrijfskosten: (vervolg)

Rente:

Rentelasten:

Rente langlopende leningen BNG	71.064	71.064	78.624
Rente rekening-courant groepsmaatschappij Personeel WZK B.V.	-	-	2.505
Rente over saldi bij BNG en ING Bank	-	40.936	508
Overige rentelasten	54	-	-

Totaal rentelasten

71.118 112.000 81.637

Rentebaten:

Overige rentebaten	-	-	772
Rente over saldi bij BNG en ING Bank	145	-	-
Rente rekening-courant Werkpas Holding B.V.	1.824	-	2.801

Totaal rentebaten

1.970 - 3.573

Totaal rentebaten & -lasten

69.149 112.000 78.064

De rentelasten zijn € 43.000 lager dan begroot. Door een adequaat cashmanagement en de lage rentestanden voor rekening-courantkrediet is nagenoeg geen rente betaald over de uitstaande banksaldi.

Huur:

Gebouwen en installaties	62.343	149.510	90.201
Overige bedrijfs- en transportmiddelen	212.563	222.000	241.462

Totaal huur

274.906 371.510 331.663

Onderhoudskosten:

Gebouwen, terreinen en installaties	198.306	192.500	243.642
Machines, hard- en software, inventaris en vervoermiddelen	429.891	473.000	429.820
Kleine aanschaffingen	71.528	100.000	61.615
Schoonmaakkosten en vuilafvoer	53.740	49.180	56.094

Totaal onderhoudskosten

753.465 814.680 791.170

De kosten van huur gebouwen zijn lager dan begroot door lagere kosten van de huur van het bedrijfspand voor het bedrijfs onderdeel Metaal. Op het onderhoudsbudget voor gebouwen, terreinen, installaties en kleine aanschaffingen is circa € 61.000 minder uitgegeven. Reductie van het machinepark en het rollend materieel heeft geleid tot lagere onderhoudskosten. Daarnaast wordt waar mogelijk wordt, op bedrijfseconomisch verantwoorde wijze, beoordeeld of gepland onderhoud aan gebouwen en installaties noodzakelijk is en of dit uitgesteld kan worden.

Energieverbruik:

Elektriciteit	134.630	150.000	134.930
Gas	109.597	150.000	127.562
Water	10.254	12.000	12.271
Brandstof machines en vervoermiddelen	149.346	205.000	162.442

Totaal energieverbruik

403.827 517.000 437.205

Vooraf door de reductie van het wagen- en machinepark en de nog steeds lage brandstofprijzen zijn de kosten voor brandstoffen voor machines en voertuigen lager dan in vergelijking tot de begroting 2017 en de realisatie over 2016.

Toelichting op de programmarekening (vervolg)
Overige bedrijfskosten: (vervolg)

Belastingen en verzekeringen:

	2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
Belastingen en verzekeringen	254.170	247.500	251.953
Totaal belastingen en verzekeringen	254.170	247.500	251.953

Onder de kosten van belastingen en verzekeringen zijn opgenomen onroerend zaakbelasting, waterschapsbelasting, milieubelasting, heffing waterkwaliteit, motorrijtuigenbelasting en kosten van bedrijfsverzekeringen.

Algemene kosten:

Indirecte productiekosten:

Verpakkingsmateriaal en orderkosten	27.467	20.750	24.948
Opslag-, distributie- en vrachtkosten	39.197	21.000	35.721
Totaal indirecte productiekosten	66.664	41.750	60.669

Commerciële kosten:

Reclame- en acquisitiekosten	8.350	15.000	11.366
------------------------------	-------	--------	--------

Kosten dienstverlening derden:

Advieskosten derden	95.745	95.000	116.806
Computerkosten salarissen	50.934	59.250	58.482
Totaal kosten dienstverlening derden	146.679	154.250	175.288

Overige algemene kosten:

Kantoorkosten	154.300	146.250	132.962
Beveiligingskosten	35.439	32.250	32.206
Accountantskosten	36.925	35.000	34.575
Vergader- en representatiekosten	12.051	15.600	7.819
Kosten kantine (kosten minus opbrengsten)	88.276	115.000	141.794
Incassokosten debiteuren	-	-	704
Diverse algemene kosten	19.393	24.000	21.842
Totaal overige algemene kosten	346.384	368.100	371.902
Totaal algemene kosten	568.078	579.100	619.224

De algemene kosten liggen goed in lijn met de begroting.

Diverse lasten:

Kosten afboeking oninbare vorderingen	4.183	9.000	17.490
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren en vorderingen	47.006	-	-
Totaal diverse lasten	51.189	9.000	17.490

Hoewel de aanmaan- en incassoprocedure goed is ingeregeld kon dit niet voorkomen dat bij enkele debiteuren betalingsachterstanden zijn ontstaan. Voor de vermoedelijk oninbaarheid van deze vorderingen is een mutatie aan de voorziening dubieuze debiteuren gedaan.

Toelichting op de programmarekening (vervolg)**Incidentele baten en lasten:**Incidentele baten:

Boekwinsten desinvesteringen materiële vaste activa	39.287	-	9.924
Vrijval voorziening personeel	67.982	-	4.988
Ontvangen uitkeringen i.v.m. brand Industriestraat	256.950	-	780.311
Totaal incidentele baten	364.220	-	795.224

Incidentele lasten:

Lasten voorziening personeel	8.423	-	-
Lasten reorganisatie personeel	539.210	-	-
Boekverlies desinvesteringen materiële vaste activa	5.951	-	20.006
Lasten lesboot Leerwerkbedrijven Kennemerland BV	139.500	-	-
Lasten i.v.m. brand Industriestraat	73.338	-	780.311
Totaal incidentele lasten	766.422	-	800.317

Totaal incidentele baten (+) en lasten (-):

-402.202	-	-5.094
-----------------	----------	---------------

Onder de incidentele baten en lasten zijn opgenomen de resterende lasten en baten van de brandschade aan de Industriestraat 19 in IJmuiden. Recentelijk heeft de Rechtbank Haarlem uitspraak gedaan in de twee nog lopende door de voormalig verhuurder aangespannen rechtzaken met betrekking tot de beëindiging van huurcontract. Hierbij heeft de Rechtbank in het voordeel van Paswerk beslist. De hiermee samenhangende en nog resterende kosten zijn verantwoord in deze jaarrekening. Naar verwachting zal dit dossier dan ook kunnen worden gesloten. Voorts zijn opgenomen de incidentele lasten ad € 539.000 van de reorganisatievoorziening, zoals reeds toegelicht bij het onderdeel voorzieningen.

Resultaat deelnemingen

Aandeel in resultaat Buurtbedrijf	-	-	-11.437
Totaal resultaat deelnemingen	-	-	-11.437

Nog te bestemmen resultaat:

Resultaat boekjaar	212.788	-0	156.563
Totaal nog te bestemmen resultaat	212.788	-0	156.563

Uit te betalen resultaat 2017 aan deelnemende gemeenten

212.788	-	-
---------	---	---

Resultaat na bestemming

-	-0	156.563
---	----	---------

6.7 Overige gegevens

Bestemming van het resultaat: (bedragen in Euro)

Het resultaat is als volgt opgebouwd:

Bedrijfsresultaat

Af: incidentele baten (+) en lasten (-)

Af: uit te betalen resultaat 2017 aan deelnemende gemeenten

Exploitatieresultaat

Bij: resultaat deelnemingen

Restant resultaat toe te voegen aan algemene reserve

2017 Werkelijk	2017 Begroting	2016 Werkelijk
614.990	0-	173.093
-402.202	-	-5.094
-212.788		
-	0-	168.000
-	-	11.437-
-	0-	156.563

Bijdragen deelnemende gemeenten in de kosten van de bestuursondersteuning:

Conform artikel 35 lid 1a van de gemeenschappelijke regeling betalen de deelnemende gemeenten een bijdrage in de bestuurs-, secretariaats- en niet uit de rijkssubsidie te dekken kosten. Voor het jaar 2017 is deze bijdrage € 60.076. De verdeling van deze kosten gebeurt op basis van de verhouding van het aantal inwoners per gemeente.

De verdeling van de bijdrage in de bestuursondersteuning is als volgt:

Gemeente	Inwonertal	Bijdrage
Bloemendaal	22.826	5.922
Haarlem	159.229	41.311
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	5.665	1.470
Heemstede	26.936	6.988
Zandvoort	16.899	4.384
Totaal	231.555	60.076

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT):

Onderstaand de bezoldiging van de functionarissen die over 2017 op grond van de WNT verantwoord dienen te worden:

Gegevens 2017:

Functie gegevens

In dienst vanaf

In dienst tot

Deeltijdfactor

Gewezen topfunctionaris

(Fictieve) dienstbetrekking

Algemeen directeur

13 juni 2005

N.v.t.

93%

Nee

Nee

Bezoldiging:

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

134.183

27.890

Subtotaal

162.073

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum

-/- Onverschuldigd betaald bedrag

168.431

N.v.t.

Totale bezoldiging

162.073

Gegevens 2016:

In dienst vanaf

In dienst tot

Deeltijdfactor

13 juni 2005

N.v.t.

100%

Bezoldiging:

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

137.502

23.216

Totale bezoldiging

160.718

De bezoldigingsnorm die op Werkvoorzieningsschap Zuid Kennemerland van toepassing is bedraagt voor 2017 € 181.000 vermenigvuldigd met de deeltijdfactor van 93% is € 162.900. Een motivatie van de overschrijdingen op de bezoldigingsnorm is derhalve niet van toepassing.

De leden van het bestuur van Werkvoorzieningsschap Zuid Kennemerland ontvangen voor het uitoefenen van hun functie geen bezoldiging.

Fiscale positie

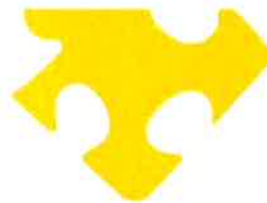
Paswerk is met ingang van 1 januari 2010 vrijgesteld van belastingplicht voor de vennootschapsbelasting. Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet op de Vennootschapsbelasting echter gewijzigd en worden publiekrechtelijke rechtspersonen belastingplichtig indien en voor zover zij een onderneming drijven. Momenteel wordt overleg gevoerd met de belastingdienst en wordt beoordeeld of deze vrijstelling kan worden behouden en of deze vrijstellen kan worden omgezet naar een permanente vrijstelling. Een verzoek tot vrijstelling is eind 2015 bij de belastingdienst ingediend. Met de mogelijke financiële effecten van vennootschapsbelastingplicht is in deze jaarrekening, alsmede de jaarrekening over 2016, geen rekening gehouden.

dubois+co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam,

11 APR. 2018

paraaf voor identificatiedoelend

6.8 Investerings

Categorie	Kostenplaats	Afschrijvings- termijn	Investerings- bedrag
<u>Vervoermiddelen:</u>			
Citroën Jumper V-404-FP	Wielwerk	5	20.658
Citroën Jumper NT-868-D	Detacheren	6	37.200
Bellier Docker DJV-87-F	Groen	5	13.438
Bellier Docker DJV-70-F	Groen	5	13.438
Bellier Docker DJV-02-G	Groen	5	13.438
Stapelaar elektrisch ECL1016	Beschut Werk	5	3.340
Citroën Jumper V-607-JR	Paspost	5	32.562
Citroën Jumper RH-521-P	Detacheren	5	38.059
Citroën Jumper V-524-KG	Wielwerk	5	19.186
Bellier Docker DNF-97-G	Groen	5	12.073
Totaal vervoermiddelen			203.391
<u>Machines, apparaten & installaties:</u>			
<u>Installaties:</u>			
Compressor dakluiken	Huisvesting	5	2.637
Gasmagneetklep	Huisvesting	10	4.921
Totaal installaties			7.558
<u>Machines:</u>			
Schrob-zuigmachine	Schoonmaak	7	3.495
Buigmachine UNI 42	Metaal	5	3.663
Onkruidbestrijdingmachine	Groen	5	11.083
Maaimachine Etesia AX 98 X	Groen	7	9.983
Tafelbanderolleermachine	Grafisch	10	4.650
Totaal machines			32.874
<u>Hardware</u>			
Backup server HP Enterprise	I.C.T.	5	5.195
Opslag Infortrend DS 4000U	I.C.T.	5	11.307
Totaal hardware			16.502
Totaal machines, apparaten & installaties			56.934
<u>Software</u>			
MS Windows SRV	I.C.T.	4	23.314
Kassakoppeling	I.C.T.	5	8.982
Totaal software			32.296
Totaal overige materiële vaste activa			32.296
Totaal investeringen			292.621

PASWERK

7 Controleverklaring

pm